

Testi: Pentu

Testauspvm: 06.06.2025

Paikka : Koirakoulu Masseter, Helsinki

Koira: CHILLOUT ICE BREAKER

Rotu: Australianlabradoodle

Testaaja: Liisa Tikka

Kokonaisarvio

Testin alussa Lumo suhtautui uuteen testaajaan avoimen ystävällisesti, mutta uuteen tilaan se tutustui maltillisesti ja rauhallisesti. Lumo oli erittäin hyvin motivoitunut koko testin ajan ja se keskittyi myös erittäin hyvin tehtäviin. Lumolla on vahva katse, jolla se kommunikoi ihmisten kanssa. Sylinteritestissä Lumo osoitti erittäin hyvää itsehillintää. Lumo ymmärsi kohtuullisen hyvin ihmisen elekieltä. Lumo ratkaisi tilaan liittyvän ongelman määrääjassa (V-aita) pohtimisen jälkeen. Pentu pyysi myös apua tehtävään ihmisiltä. Mahdottomassa tehtävässä Lumo oli selvästi enemmän itsenäinen ongelmanratkaisija. Lumo painoi namikoneen nappulaa ehkä vahingossa, ja säikähti laitetta sen verran painettuaan ettei halunnut enää yrittää itse, vaan siirtyi pyytämään apua ihmisiltä. Lumo innostui heti leikistä ja se leikki erittäin aktiivisesti. Koira ei olisi halunnut lopettaa leikkiä. Leikkiä voi hyvin käyttää koiralle palkkiona koulutuksessa. Lumo leikki hyvin monipuolisesti: se piti ihmisen kanssa leikkimisestä ja leikki vetoleikkiä, lelun jahtaamista ja noutamista, mutta leikki mielellään myös itseksen lellulla. Lopuksi testattiin kävelyä erilaisilla alustoilla, ja Lumo käveli ilman suurempia ongelmia läpi ritilän sekä liukkaiden alustojen. Hieman se aluksi epäröi alustalle astumista, mutta käveli lopuksi ongelmitta. Alusta-arkuutta tosin saattaa koirille kehittyä vielä vanhemmallakin iällä, joten piirrettä kannattaa seurata.

Suhtautuminen vieraaseen ihmiseen - arkuus-rohkeus

Suhtautuminen vieraaseen ihmiseen, eli sosiaalisuus/ystävällisyys-persoonallisuuspiirre, vaihtelee paljon koirien välillä. Sosiaalisuuteen vaikuttaa sekä geenit eli perimä, että koiran kokemukset koko elinajan aikana. Perimän lisäksi erityisen suuri painoarvo on koiran pentuajan kokemuksilla, niin positiivisilla kuin negatiivisilla. Rodut vaihtelevat paljon sosiaalisuudessaan, ja olemme jalostaneet rotuja, joista joissakin pääosin yksilöt suhtautuvat vieraisiin ihmisiin avoimen ystävällisesti, kun taas toisissa roduissa suhtautuminen on pääosin varauksellista, jopa pelokasta. Testin alussa katsottiin koiran ensisijaista reaktiota ja suhtautumista sille vieraaseen testaajaan.

Koirasi käyttäytyminen osiossa

Lumo suhtautui testin alussa vieraaseen ihmiseen ystävällisesti ja avoimesti.

Aktiivisuusmittari kuitenkin jännitti Lumoa, joten omistaja laittoi sen itse koiran valjaisiin.

Uteliaisuus

Testissä tulee esille paitsi koiran aktiivisuus (FitBark), myös koiran uteliaisuus sekä rohkeus uuteen tilaan tutustuttaessa. Mikäli koira tilanne pelottaa, se saattaa pysytellä testin alussa mielellään lähellä omistajaa ja on passiivinen. Tällöin koiran sen esim. kotioiloissa näkyvä aktiivisuus ei tule näkyviin testissä, ja käytös kertoo, että koira aluksi jännittää uusi tilanne.

Koirasi käyttäytyminen osiossa

Lumo oli testin alussa rauhallinen, ja irti päästessään tutustui jonkin verran tilaan, lähinnä kävellen.

Itsehillintä sylinteritestissä

Itsehillintä on ominaisuus, joka on arkipäivässä hyödyllinen monella tavalla. Optimaalinen suoritus ongelmanratkaisussa tehdään usein kohtuullisen matalassa vireessä, kun taas liian kiihtynyt, tai passiivinen mielentila heikentää suoritusta. Itsehillintä on tärkeä ominaisuus luonnossa elävälle eläimelle ja se on myös osittain periytyvä ominaisuus. Hyvä itsehillintä on tärkeä myös koiran arkipäivässä sekä koulutuksessa. Koiran kyky hillitä ensimmäinen tunnereaktio helpottaa koiran hallintaa arkipäivän tilanteissa. Koira, joka kykenee kontrolloimaan omia impulssejaan, kykenee todennäköisesti paremmin esim. pitkäjänteiseen yhteistyöhön, kuin koira, jonka on vaikea kontrolloida omia mielihalujaan. Esimerkiksi laumassa metsästäminen vaatii susilta tarkkaa koordinoitua yhteistyötä, jossa yksilön on pidäteltävä suurtakin halua rynnätä liikkeelle, jotta metsästys onnistuisi. Toisaalta olemme tarkoituksella jalostaneet rotuja, joissa haluamme koiran reagoivan nopeasti esim. saaliseläimen liikkeeseen tai uhkaan. Tällaisia ovat monet metsästyskoirat ja työkoirarodut, ja usein koira, jolla on jonkin verran impulsiivisuutta saattaa olla erinomainen harrastuskoira – toisinaan arki koiran kanssa saattaa olla haastavaa, riippuen koiran muista ominaisuuksista. Hyvin impulsiivinen koira saattaa olla hyvä harrastus ja kilpakoiria lyhyehköihin suorituksiin, mutta pitkissä työtehtävissä, jotka vaativat keskittymistä ja rauhoittumista, impulsiivisuus saattaa tuoda haasteita – ei kuitenkaan aina. Impulsiivinen koira kiihtyy helposti, ja voi täten havainnoida puutteellisesti informaatiota ympäristöstä, ja esim. käsillä olevasta tehtävästä. Impulsiivinen koira myös helposti innostuu asioista, ja sen vire nousee helposti, mikä on etu koulutuksessa.

Impulsiivisuutta mitattiin testissä sylinteritestillä. Sylinteritestissä koira opetettiin ensin syömään makupala peitetyn sylinterin avoimista päistä, ja sen jälkeen tilanne muuttui siten, sylinteri oli seuraavissa toistoissa läpinäkyvä, eli koira näki palkkion. Hyvän itsehillinnän omaava koira pysyttelee pääasiassa juuri oppimassaan tavassa saada palkkio, kun taas koira, jonka on vaikea vastustaa impulsseja, innostuu helposti nähdessään palkkion ja pyrkii siihen käsiksi suorinta tietä lasin läpi. Impulsiivisuus

näyttää olevan koiralla voimakkaasti periytyvä ominaisuus, ja rodut eroavat impulsiivisuudessa.

Tällä hetkellä ei ole olemassa yhtä testiä, joka luotettavasti toisi monitahoisen impulsiivisuuden kaikki puolet esille. smartDOG testissä käytetään sylinteritestia, jonka on havaittu korreloivan koirilla arjessa havaitun impulsiivisuuden ja kiihtymisen kanssa. Sitä on käytetty tutkimuksissa useille eläinlajeille, koira mukaan luettuna. Sylinteritesti ei kuitenkaan aina kerro koko kuvaa koiran impulsiivisuudesta ja testissä tulee helpoimmin esiin voimakas, yhden tyyppinen impulsiivisuus, joka on usein yhteydessä koiran kiihtymykseen, aktiivisuuteen sekä myös rohkeuteen. Sylinteritestin tulos voi kertoa erityisesti juuri sen hetkisestä tunnetilasta. Esimerkiksi pelokkuus tekee koiran aina varovaiseksi, ja se hillitsee itsensä juuri sillä hetkellä. Impulsiivisuus on monitahoinen ominaisuus, niin ihmisellä kuin koirallakin.

Koirasi käyttäytyminen osiossa

Lumolla oli erinomainen itsehillintä ja impulssikontrolli sylinteritestissä. Sylinteritestissä koira toimi siten, kuin se juuri oppi edellisessä osiossa (nami otetaan avoimesta päästä) eikä palkkio näköärsykkeenä häirinnyt koira. Aikaisemmissa tutkimuksissa koirilla sylinteritestin onnistumisprosentti on ollut keskimäärin 79% ja susilla 77% - Lumolla tämä oli 100%.

Eleiden ymmärtäminen

Eleiden lukukyky - osiossa testattiin miten hyvin koira löytää palkkion ihmisen eleiden vihjeen avulla. Koirien on yleisesti havaittu olemaan erinomaisia ihmisen eleiden lukijoita, jopa parempia kuin simpanssi, mutta tämä ominaisuus vaihtelee paljon koirien välillä. Ihmisen kommunikaation ymmärtämiseen ei aikaisempien tutkimusten mukaan vaikuta paljoakaan oppiminen tai intensiivinen koulutus, vaan se on kohtuullisen pysyvä ja periytyvä ominaisuus, mutta tästä tarvitaan lisää tutkimuksia. Iälläkään ei ole havaittu olevan suurta vaikutusta eleiden lukukykyyn, ja jo kuusi viikkoisten pentujen on havaittu löytävän hyvin ruoan ihmisen vihjeen avulla. Eri rodut eroavat toisistaan siinä, miten hyviä ne ovat lukemaan ihmisen eleitä, ja ihmisen kanssa tiiviiseen yhteistyöhön jalostettujen rotujen on havaittu olevan keskimääräistä parempia lukemaan ihmisen eleitä. Tästä tarvitaan kuitenkin vielä lisää tutkimusta, koska rotujen välisiä eroja ei ole tutkittu kunnolla. Ihmisen eleiden ymmärtäminen näyttää olevan myös voimakkaasti periytyvä ominaisuus koiralla.

Koirasi käyttäytyminen osiossa

Lumo ymmärsi ihmisen eleitä kohtuullisesti saaden 67% oikein. Viimeistä elettä, katseella ohjaamista ei voitu tehdä lainkaan, sillä Lumo kieltäytyi lähtemästä kun lupa astioille menemiseen annettiin niin, ettei koiraan ollut katsekontaktia.

V-aita

V-aita tehtävässä koiran oli ratkaistava spatiaalinen eli tilaan liittyvä ongelma, V-aidan

sisälle laitettiin ruokaa ja koiran on tajuttava, että menemällä poispäin palkkiosta, koiran on mahdollista saavuttaa se. Tehtävä mittaa paitsi ongelmanratkaisun nopeutta, myös ongelmanratkaisutapaa ja itsehillintää. Näkyvä ruoka lähellä on houkutteleva, ja vaatii itsehillintää edetä ruoasta poispäin. Testi mittaa samalla myös ongelmanratkaisutapaa - koira voi myös tässä tehtävässä keskittyä pyytämään apua ohjaajalta, sen sijaan että ratkaisisi sen itse. Aikaisempien tutkimusten mukaan koirat ratkaisevat tehtävän keskimäärin n. 20—40 sekunnissa. Ongelmanratkaisukykyyn vaikuttaa aina myös aikaisempi kokemus ja oppiminen.

Koirasi käyttäytyminen osiossa

Tehtävä oli hieman vaikea Lumolle, mutta se ratkaisi sen 3 min määräajan puitteissa (127 sekunnissa). Koira pyysi apua ihmisiltä, mutta ratkaisi se lopulta itse.

Mahdoton tehtävä

Mahdottomassa tehtävässä testataan koiran ongelmanratkaisu strategiaa - itsenäinen vaiko ohjaajalta apua pyytävä. Molemmat tavat ratkaista ongelma ovat hyviä, ja riippuukin lähinnä koiran käyttötarkoituksesta, kumpi tapa on parempi. Itsenäiseen työskentelyyn tulevan koiran olisi hyvä pyrkiä sinnikkäästi ongelman ratkaisuun. Apua pyytävä strategia on erinomainen silloin kun koiralta vaaditaan suurta ohjattavuutta, ja sitä, että se ongelmatilanteen kohdatessaan turvautuu ohjaajaan mieluummin kuin toimii itsenäisesti. Testissä katsotaan myös koiran sinnikkyyttä työskennellä rasian kimpussa, käyttäen jompaakumpaa strategiaa. Pennuilla on yleensä vähäisempi sinnikkyys työskennellä rasian kimpussa, ja usein pennut lähtevät muualle ennen 2 min ajanjakson päättymistä. Pennut ovat yleensä myös pääosin itsenäisiä työskentelijöitä ja ihmisen kautta työskentely kehittyy iän myötä, mutta ei aina - toiset ovat itsenäisiä myös aikuisena.

Koirasi käyttäytyminen osiossa

Lumo pyrki ratkaisemaan mahdottoman tehtävän lähes yksinomaan itsenäisesti 76.7%. Pienen hetken koira pyysi apua ihmisiltä (15% ajasta). 8.3% koira teki muuta.

Sosiaalinen oppiminen

Koirat pystyvät oppimaan toisiltaan ja myös ihmiseltä. Tällaista toisen käyttäytymisen seuraamista ja sen matkimista kutsutaan nimellä sosiaalinen oppiminen, ja vaikka se on eläimillä yleinen oppimistapa, käytetään sitä harvoin hyväksi esim. koiran koulutuksessa. Esim. "Do as I do" koulutustapa pohjautuu ihmisen käyttäytymisen matkimiseen. Tässä testissä koiran spontaania mallista matkimista testattiin laitteella, jossa testaaja näytti ensin viisi kertaa tavan, miten ruoka saadaan laitteesta ulos, ja sen jälkeen koira sai 3 min aikaa puuhastella laitteen kanssa. Tutkimusten mukaan jo 8vk ikäiset pennut pystyvät matkimaan ihmistä. Monesti tässä tehtävässä koira keskittyy pyytämään apua, sen sijaan että se itse lähtisi painelemaan nappuloita. Toisinaan koira kiihtyy, ja haluaa vain hajottaa koneen.

Koirasi käyttäytyminen osiossa

Sosiaalisen oppimisen tehtävässä Lumo painoi kerran namikoneen nappia, mutta osui siihen todennäköisesti vahingossa. Lumo säikähti laitteesta lähtenytää ääntä eikä halunnut enää yrittää uudelleen, vaan siirtyi pyytämään apua ihmisiltä.

Fitbark

Koiran aktiivisuus mitattiin testissä FitBark aktiivisuusmittarilla, joka antaa minuuttikohtaisen aktiivisuuden keskiarvon. Koiran aktiivisuus mitattiin keskiarvona koko testissä oloajan. Testattujen koirien välillä on paljon eroa siinä, miten aktiivisia ne ovat testissä. Aktiivisuus käyttäytymisominaisuutena on yleensä hyvin voimakkaasti periytyvä ominaisuus, mutta se voi vaihdella paljon tilannekohtaisesti. Esim. villkaskin koira saattaa olla hyvin rauhallinen uudessa tilanteessa, mikäli se kokee tilanteen pelottavana tai mikäli se rauhoittuu keskittymään tehtäviin.

Koirasi käyttäytyminen osiossa

Koirasi Fitbark aktiivisuus testissä oli 36. Tietokannassa voit verrata koirasi aktiivisuutta muiden saman rotuisten ja kaikkien rotujen keskiarvoiseen aktiivisuuteen testin aikana.

Leikkihalukkuus

Koirien halukkuus leikkiä ihmisen kanssa vaihtelee paljon iän ja persoonallisuuden ja kokemuksen mukaan. Aikaisemmissa tutkimuksissa leikkihalukkuuden on todettu korreloivat rohkeuden kanssa – mitä rohkeampi, sitä innokkaampi leikkimään ja taistelemaan. Tämä näky etenkin silloin, mikäli koira on uudessa tilassa ja leikki tapahtuu vieraan ihmisen kanssa. Toisaalta rodut eroavat paljon leikkihalukkuudessaan, passiiviset rodut eivät ole kovin kiinnostuneita leikkimisestä, kun taas aktiiviset rodut monesti ovat. Sekarotuisten kohdalla taustalla olevat rodut vaikuttavat tähän piirteeseen. Koiran leikkihalukkuutta voidaan käyttää hyväksi koulutuksessa, ja leikkiä yhtenä tapana palkata koira oikeasta suorituksesta.

Koirasi käyttäytyminen osiossa

Lumo innostui heti leikistä ja se leikki erittäin aktiivisesti. Koira ei olisi halunnut lopettaa leikkiä. Leikkiä voi hyvin käyttää koiralle palkkiona koulutuksessa. Lumo piti monenlaisesta leikistä ja leikki sekä testaajan kanssa että itsekseen.

Alustatestaus

Alusta-arkuus on yleistynyt voimakkaasti koirilla viime vuosina, ja se näyttää jossain määrin olevan perinnöllistä, sillä eri rodut eroavat tämän ongelman yleisyyden suhteen toisistaan paljon. Alusta-arkuus ei aina näy nuorella pennulla, vaan saattaa kehittyä koiralle vasta hieman myöhemmin. Piirteelle on tyypillistä ongelman paheneminen iän myötä. Koiran yleinen pelokkuus altistaa myös alusta-arkuudelle. Erilaisilla alustoilla kulkemista kannattaa harjoitella valvotusti pennusta pitäen. Testissä testattiin koiran suhtautumista ja kävelyhalukkuutta erilaisilla alustoilla.

Koirasi käyttäytyminen osiossa

Aluksi Lumo epäröi hieman alustalle astumista, mutta käveli suullisen rohkaisun avulla alustoille. Testissä ei juurikaan näkynyt koiralla alusta-pelkoa.

Tietosuojailmoitus löytyy verkkosivuiltamme osoitteesta www.smartdog.fi/tietosuojailmoitus. Löydät koirasi tulokset myös smartDOG tietokannasta, jossa voit vertailla koirasi tuloksia rodun keskiarvoon, sekä kaikkien rotujen yhteenlaskettuun keskiarvoon jatkuvasti päivittyvässä tietokannassa osoitteessa www.smartdog.fi ja sieltä linkki Kirjaudu. Mikäli sinua kiinnostaa vertailla useiden eri rotujen keskiarvoja smartDOG tehtävissä tai nähdä TOP5 rodut listauksia eri osa-alueissa, voit ostaa 6kk lisenssin BreCo tietokantaan täältä: <https://www.smartdog.fi/breco/>